

KRVAVI BOJI MED PREMOMARJI V SPRINGFIELD, ILL.

**PO SPOPADU MED ČLANI
DVEH ORGANIZACIJ JE BIL
24 MAJNERJEV ARETIRANIH**

V boju je bil usmrčen detektiv, šest majnerjev je bilo pa ranjenih. — Člani United Mine Workers so zahtevali, naj se začne v nekaterih majnah delati pod novimi pogoji. — Nova organizacija vztraja trdno na svojem stališču, da ne sme nihče delati za manj kakor za \$6.10 na dan.

SPRINGFIELD, Ill., 25. septembra. — V središču glavnega mesta države Illinois so se danes spopadli premogarji, ki so člani dveh nasprotnih organizacij. Najprej so padli udarci s pestmi, nato so se pa oglasili strel iz revolverjev.

Ko se je vmešala policija ter hotela napraviti mir in red, je bil smrtnonevarno ranjen policist "Port" Williams. Odvedli so ga v bolnišnico, kjer je po preteku nekaj ur umrl.

Spopad se je završil pred elegantnem Leland hotelom, v katerem se običajno zbirajo bogati in ugledni gostje.

Člani United Mine Workers organizacije, ki je podpisala s podjetniki pogodbo, da zadostuje premogarju pet dolarjev dnevne plače, so imeli popoldne zborovanje ter delali načrte, da bi poslala organizacija svoje ljudi v nekatere premogovnike, v katerih se bo v kratkem začelo obratovanje.

Med zborovanjem so pa obkolili poslopje člani nove organizacije, ki nikakor niso zadovoljni z novo plačilno lestvico, pač pa vztrajajo na stališču, da mora premogar zaslužiti najmanj \$6.10 na dan, torej toliko kot je določala prejšnja pogodba.

Ko je bilo zborovanje končano in so se pojavili na ulici člani United Mine Workers, so jih začeli člani nove organizacije zmerjati. Beseda je dala besedo, nakar so si skočili premogarji v lase. Najprej so se obdelovali s pestmi, nato je pa počilo par strel.

Boreča se gruča je dospela slednjič pred Leland hotel, kjer je posegla vmes policija ter vročerkve razgnala.

Pozneja poročila so javljala, da je umrl detektiv Port Williams v bolnišnici. Podlegel je rani, ki jo je dobil v spodnji del telesa. Šest majnerjev je bilo nevarno ranjenih ter se nahajajo v bolnišnici.

William J. Sneed je bil sklical zborovanje United Mine Workers, katerega se je udeležilo petdeset premogarjev. Takoj zatem se je zbralo pred zborovalnico nad šeststo štrajkarjev.

Ko so slišali, da jih je Sneed označil za "nevedneže" in "tepce", so začeli kričati. Nato je bilo zborovanje prekinjeno.

Člani United Mine Workers so prišli iz dvorane, in eden med njimi je ustrelil z revolverjem v zrak.

Člani nove organizacije, ki se imenuje Progressive Miners Union, so planili k plotu, ga razdrli in s koli napadli svoje nasprotnike.

Gruča se je začela pomikati proti sredini mesta. Ko se je posegla policija vmes je bil smrtnonevarno ranjen policijski detektiv Williams.

Štrajkarji so obkolili tega dejanja Garnetta Smitha, člana United Mine Workers ter so začeli kričati: — Linčajte ga! Policista je ustrelil!

Smitha so vrgli na tla ter ga strahovito pretepli. Policiste, ki so ga hoteli rešiti, so pogнали v beg.

Sneeda in šest njegovih tovarišev straži policija v hotelu, ki je glavni stan J. L. Lewisa, predsednika United Mine Workers.

Pozneje je bilo objavljeno, da je Smith priznal, da je oddal usodepolni strel, odločno pa zanikuje, da bi namenoma streljal na detektiva.

Štirindvajset članov nove majnerske organizacije je bilo aretiranih.

Farmerji snujejo veliko demonstracijo

JAPONSKA POLITIKA PRED LIGO

Ligin svet obžaluje, da je Japonska priznala Mančukuo. — De Valera predseduje zasedanju.

Ženeva, Švica, 25. septembra. Predsednik Irske in predsednik sedanjega zasedanja Lige narodov, Eamon de Valera, je izrazil obžalovanje Liginega sveta, da je Japonska priznala novo mandžursko državo Mančukuo.

Ta japonski korak je, kot je rekel de Valera, velika zapreka za povoljno rešitev japonsko-kitajskega spora.

Japonska je po svojem delegatu poslala Ligo narodov, da za šest tednov odloži razpravo o poročilu komisije, ki je preiskovala razmere na Daljnem Istoku.

De Valera pa je rekel, da se Ligi svet dvajset mesecev ni vmešaval v to zadevo, da ne bi na kak način škodoval končni rešitvi, vsled česar je priznanje Japonske tem bolj obžalovanja vredno.

Japonski delegat Nagaoka, ki je Ligi pojasnil stališče Japonske, ni odgovoril na kritiziranje De Valere.

Kitajski zastopnik W. W. Yen je rekel, da bi zavlačevanje razprave glede Japonske položaj še poslabšalo in dolgi Japonsko, da se je Japonska z dosedanjim zavlačevanjem okoristila, da je utrdila svoj položaj v Mandžuriji. V svojem govoru je Yen priporočal, da Liga čim prej razpravlja o poročilu komisije ter rekel, da Liga nima pravice odlašati.

Rekel je tudi, da je ravnokar sprejel poročilo, da se Japonska pripravlja, da raztegne svojo vojaško moč tudi čez kitajsko provinco Jehol.

De Valera je odločil, da ima Ligi svet pravico obravnati to zadevo.

Španski delegat Salvador De Madariaga je rekel, da je Japonska s priznanjem Mančukua napravila veliko napako v očeh mednarodne skupnosti narodov.

WASHINGTON IN NJEVOI ZOBJE

Washington, D. C., 25. sept. — Kongresnik Sil Bloom zatrjuje, da George Washington ni prekorajčil reke Delaware z odprtimi ustmi, kot trdi dr. Walter J. Prior iz Clevelanda, ki pravi, da je imel tedaj Washington umetne zobe in da so bile jeklene vezi tako močne, da je moral imeti odprta usta. Bloom pravi, da si je še vedno let zatem pustil Washington napravi umetne zobe, ki so bili narejeni iz kosti povodnega konja.

DOSMRтна JEČA ZA MAJNERJA

Harlan, Ky., 25. septembra. — James Reynolds, star 40 let, majner iz Everts, je bil obsojen na dosmrtno ječo pod obdolžbo, da je ustrelil v maju leta 1931 šerifovega deputija Jima Daniels. Reynolds je že šesta oseba, ki je bila vsled izgrediv v Evertsu obsojena na dosmrtno ječo.

BOLIVIJC PROSIJO ZA PREMIJRJE

Hoče imeti premirje samo na eni fronti. — Nevtralna komisija ni hotela izročiti prošnje paragvajski vladi.

Washington, D. C., 25. sept. — Nevtralna komisija je naznanila, da je Bolivija zaprosila za premirje, toda komisija njene prošnje ni predložila paragvajski vladi, ker želi Bolivija imeti premirje samo na eni fronti.

Na priporočilo nevtralne komisije, naj bi obe vladi prenehali s sovražnostmi, je Bolivija brzojavno sporočila, da je pri volji ustaviti boje okoli trdnjave Boqueron.

Nevtralna komisija je celo obljubila, da bo premirje zaježeno s tem, da bo komisija poslala na sporno ozemlje svoje delegate, ki bodo pazili, da obe državi natančno izpolnjujeta pogoje premirja. Poleg tega je komisija celo obljubila, da države prekinijo diplomatske zveze z ono državo, ki bi kršila stavljenе pogoje.

La Paz, Bolivija, 25. septembra. Bolivijski generalni štab je naznanil, da je paragvajska infanterija in kavalerija napadla bolivijsko trdnjavo Tinfunque. Kot pravi poročilo, je bil napad odbit in Paragvajci so se umaknili z velikimi izgubami. Bolivijski so imeli samo enega mrtvega in dva ranjena. Paragvajci so se umaknili v džungle in so na bojišču pustili puško, sedla in drugi vojni materijal.

Napadalec so tudi ubili dva Indijanca in dva otroka.

Okoli Boquerona se boji nadaljujejo. Paragvajci so pričeli splošno ofenzivo proti Boqueronu, kajti ob istem času so naskočili od treh strani.

Bolivijska vlada je vpoklicala rezerve od leta 1923 do 1926.

BOJI V BRAZILJI

Rio de Janeiro, Brazilija, 25. septembra. — Brazilske vladne čete so upornikom države Sao Paulo vzele mesto Riberiopolis. Zvezne čete so napredovale za eno miljo v okraju Paraty po bitki, ki je trajala 17 ur in v kateri so uporniki izgubili 13 mrtvih, vladne čete pa so imele samo deset ranjenih.

Velike važnosti v južni vstaji je, da je bil vjet voditelj upornikov governor države Minas Geraes dr. Artur da Silva Bernardes. Zvezni vojniki so ga vjeli v neki koči v gozdu, kjer se je skrival, ko so ga zapustili vsi njegovi tovariši.

Na severnem bojišču je vodila zvezne čete v boj neka ženska, ki je znana pod imenom Sanca Dica. Poročila pravijo, da je vodila boj pri Igacava.

UPORNIKI ZAVZELI TSITSIHAR

Harbin, Mandžurija, 25. sept. Kitajski uporniki, ki so se uprli proti novi Mančukuo državi, so zavzeli Tsitsihar, najsevernejšo japonsko utrjeno postojanko v Mandžuriji.

ITALIJA SE OBOTAVLJA

Fašistični svet se bo posvetoval, če naj Italija zapusti Ligo. — Italiji se Ligin delovanje zdi prepočasno.

Rim, Italija, 26. septembra. — Prihodnje dni bo odločeno, ali bo Italija še ostala članica Lige narodov, ali pa bo izstopila. Na svoji zadnji seji v aprilu je veliki fašistični svet izrazil svojo nevoljo, da Liga ne reši velikih problemov, ki so ji bili predloženi in je tedaj sklenil, da bo na svoji prihodnji seji začetkom oktobra sklepala o tem, ako Italija še dalje ostane v Ligi. Vendar pa je dvomljivo, ako bo fašistični svet vzlet ta sklep resno, zlasti še, ako je Liga od aprila dalje pokazala večjo delavnost in zmožnost, da reši razna pereča svetovna vprašanja.

Razorožitvena konferenca bo zelo vplivala na odločitev fašističnega sveta. Konferenca od sedaj še ni pokazala nobenega uspeha in zdaj še manj, ker Nemčija ni poslala na sedanje svojih delegatov. Vendar pa ima italijanska vlada še vedno malo upanja, da se bodo dosedanja izjavljenja premenila v kak uspeh. Ker veliki fašistični svet ne mara v sedanjem kritičnem položaju povzročiti še večjih zmešnjav, bo mogoče razpravo glede izstopa Italije iz Lige še enkrat odgodil do prihodnjega zborovanja.

Po mnenju fašistovskega sveta je zelo velike važnosti nemška udeležba pri razorožitveni konferenci. Versailleska pogodba je razorožila Nemčijo toda zavezniške države se niso še dovolj razorožile, kot tudi določa ista mirovna pogodba.

Ves čas razorožitvene konferencie Italija ni mogla razumeti stališča Francije. Francija mogoče nima nikakega namena, da bi napadla kako državo; pa tudi nobena druga država ne kaže, da bi hotela napasti Francijo. Pri vsem tem pa Francija zatrjuje, da mora imeti na nogah močno armado za svojo obrambo. Zato je čudno, zakaj je Francija s tako sovražnostjo sprejela ameriško in italijanske predloge na razorožitveni konferenci, dasi bi bila Francija s sprejemom teh predlogov bolj zavarošana proti zunanjim napadom.

FARMERJI BODO ŠLI V WASHINGTON

Washington, D. C., 25. sept. — Tajnik Farmers National Conference Lem Harris, je naznanil, da bo v decembru prišlo v Washington najmanj 500 farmerjev, ki bodo od kongresa zahtevali moratorij za svoje dolgeve. Harris pravi, da so dobile vse farmerske organizacije poziv, da gredo v Washington.

ZASEDANJE LIGE NARODOV

Ženeva, Švica, 24. septembra. Pod predsedstvom irskega ministrskega predsednika de Valere je bilo danes dopolne otvorjeno 68. zasedanje sveta Lige narodov. Svet se bo predvsem bavil s konfliktom med Bolivijo in Paragvajem.

PREDSEDNIKU HOOVERJU BODO PREDLOŽILI SVOJE ZAhteVE

WASHINGTON, D. C., 25. septembra. — V vladnih krogih se pojavlja nekaka zadrega, ker je prišlo poročilo, da nameravajo farmerji v Des Moines 4. oktobra, ko bo prišel v mesto predsednik Hoover, prirediti veliko demonstracijo, s katero hočejo pokazati predsedniku svoje težave.

Kot je sedaj določeno, bo prišel predsednik popoldne 4. oktobra in imel govor zvečer. Farmerji so naznanili pripravljalnemu odboru, da bodo priredili demonstracijo in parado, s katero hočejo predsedniku pokazati svojo nezadovoljnost nad razmerami.

To gibanje je pričel Milo Reno in njegov zaveznik John A. Simpson. Predsednik si ne bo ogledal parade in bo še celo mogoče prišel proti večeru v Des Moines.

Predsednikovi prijatelji so mnenja, da bi Hoover napravil prav, ako sprejme farmersko delegacijo, ker bo s tem odvrnil možnost, da bi ga nezadovoljni farmerji motili v njegovem govoru. Znano je, da predsednik Hoover sovraži kampanjo in da ima veliko težavo z rešitvijo kake nenadne in nepričakovane zadeve. Splošno se domneva, da predsednik najbrže ne bi izgubil mnogo glasov, ako bi, kot mu je svetoval zvezni zakladničar Ogden Mills, rajši ostal doma.

DOSMRтна JEČA ZA MORILCA OTROKA

Lancaster, Wis., 24. septembra. Na dosmrtno ječo je bil obsojen 49-letni farmer Willy Keelner, ki je usmrtil svojega osem let starega sina. Izgovarjal se je, da je sin slaboumen in da ga je hotel rešiti s smrtjo trpljenja.

NESREČA BRAZILSKIH VSTAŠEV

Rio de Janeiro, 25. septembra. Štirje vstaši so ukradli velik aeroplan Pan America družbe. Ko so zleteli v zrak, je motor odpovedal, in letalo je padlo na tla. Vsi štirje so bili mrtvi.

ZNAČILNI JUBILEJ MAKSIMA GORKEGA

Moskva, Rusija, 25. septembra. Slavni ruski pisatelj Maksim Gorki praznuje danes štiridesletnico svojega pisateljskega delovanja. Vlada mu je podelila Leninov red.

STAVKA V ANGLIJI PORAVNANA

Manchester, Anglija, 25. sept. Lastniki tekstilnih tovarn in zastopniki unije so končali tekstilno stavko v Manchesterju, ko je bila podpisana pogodba, ki določa, da se stari delavci zopet sprejmejo na delo.

Določena je bila tudi plačilna lestvica, katero ste obe stranki sprejeli. Plače so bile znižane za 8 odstotkov. Vsled stavke je bilo prizadetih več tisoč delavcev.

Delavci so zastavkali, ker so jim tovarnarji hoteli znižati plače za 10 odstotkov.

GANDHI JE ZELO OSLABEL

Strada že pet dni. — Njegove moči so zelo opešale. — Zdravniki pravijo, da ne bo zdržal nadaljnjih pet dni.

Poona, Indija, 25. septembra. Senca smrti lega na Mahatmo Gandhija, ko se drugi boritelji za indijsko svobodo potegujejo za kompromis glede volitvene postave, ki bi dovoljevala primerno zastopstvo zatiranega razreda Indijcev.

Gandhijevi zdravniki, ki so ga obiskali, pravijo, da bo s svojim stradanjem mogel vzdržati komaj še pet dni. Ako ostane pri svojem sklepu in bo nadaljeval s svojo stradalno stavko, potem je le še malo upanja, da bi okrevale.

Nobene hrane že ne uživa pet dni in je še vedno v posesti svojih dosedanjih telesnih moči.

Zdravniki pravijo, da je Gandhi sedaj star že 62 let in v svojem telesnem ustroju nima nobene rezervne moči, ki bi ga mogla ohraniti pri življenju brez vsakdanje hrane.

Gandhija se je nenadoma položila splošna slabost. Njegov glas postaja slaboten in le s težavo ima odprte oči. Fizično je vidno zelo slab.

Vsled tega si voditelji indijskega narodnega gibanja prizadevajo da dosežejo z angleško vlado glede volitve pravice kompromis, ki bi ga hotel Gandhi sprejeti in ki bi ga brzojavno sporočili ministrskemu predsedniku MacDonaldu v odobrenje.

Gandhi je pričel stradalno stavko v protest proti posebnim postavi glede volitev indijskega zatiranega razreda.

Med tem časom pa so voditelji Indijcev in "nedotakljivih" prišli do sporazuma. Zastopniki obeh strank so imeli vroče debate in sč se slednjič zedinili ravno v času, ko so zdravniki naznanili, da postaja Gandhijevo zdravstveno stanje vedno slabše.

Dogovorjeno je bilo, da kompromis brzojavno sporoče MacDonaldu v upanju, da ga angleška vlada odobri še o pravem času, da Gandhi preneha s svojim stradanjem.

Gandhi pa postaja vedno slabši in je pogosto tako onemogel, da ne more piti niti vode, kar edino uživa v svojem stradanju.

Gandhijeva žena je vedno ob njegovi železni postelji v senci mango drevesa na dvorišču kaznilnice.

Naročite se na "Glas Naroda" — največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President L. Benedik, Treas.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Za celo leto velja za Ameriko in	Za New York za celo leto	\$7.00
Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno nedeljo in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejane bivalnice naznači, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-3878

SPREMENBA V WISCONSINU

Na ljudi se ni zanesti. Danes tega proslavljajo, jutri pa obračajo hrbet in izkazujejo drugemu svojo naklonjenost.

Umevno je, da imajo za to gotove vzroke. Ko začne kruliti po železu, ko je vedno manj denarja, ko postajajo davki neznosni, kličejo državljani na odgovornost one ljudi, ki se nahajajo na krmilu. In če njihov odgovor ni zadovoljiv, si izberejo drugo vlado.

Na ta način si je mogoče tolmačiti poraz, ki so ga doživeli LaFollette in njegovi tovariši pri primarnih volitvah v državi Wisconsin.

Takozvana "LaFollettova dinastija" se je že štirideset let uspešno borila proti vsem napadom.

LaFolletti, oče in sinovi, so bili vedno pošteni, zmorni in napredno-misleči uradniki. Tako so bili napredni, da so jih nekateri smatrali za radikale. Da so si priborili za državo Wisconsin in za deželo v splošnem velike zasluge, jim priznavajo celo njihovi politični nasprotniki.

Boj, ki ga je vodil pokojni Robert M. LaFollette proti vstopu Amerike v vojno, bo zavedno zapisan v zgodovini te dežele.

Sinova sta si prizadevala delovati v očetovem duhu.

Mladi governor Philip LaFollette je izdal napredne odredbe za odpravo depresije. Skušal je izvesti obširen program za pomoč nezaposlenim s tem, da je zvišal davek na dohodke in na gazolin. S tem si je nakopal sovraštvo kapitalistov in istočasno zvišal tudi brnena malih davkoplačevalcev.

V industrijskih okrajih dežele, kjer so delavci še pred dvema letoma nosili mladega LaFolletta na ramenih, so pri zadnjih primarnih volitvah dali volilec pretežno večino glasov v njegovemu nasprotniku, bivšemu governorju Kohlerju, kandidatu redne republikanske organizacije.

Poražen je bil tudi LaFollettov pristaš zvezni senator Blaine. Zmagal je njegov nasprotnik urednik John B. Capple, ki je v svoji kampanji označeval LaFolletta kot komunista.

Demokratje smatrajo to za dobro znamenje.

Upajo namreč, da bo na tisoče demokratov, ki so dosedaj glasovali za LaFolletta, predšlo v njihov tabor.

BORBA ZA TIHO MORJE

Medtem, ko se vsaj na videz v Evropi tvori enotna fronta proti japonskemu imperijalizmu, tako da bi mogla Liga narodov v kratkem zahtevati od Japonske evakuacijo Mandžurije, pa Japonska svoj položaj v severovzhodni Kitajski po programu utrjuje dalje, kakor da se je mednarodni forum nič ne tiče. Zdi se, da hočejo v Tokiju ignorirati tudi možnosti rusko-ameriške aljanse in da hočejo tej nevarnosti kljubovati s še izrazitejšo osvajalno politiko na tihomorski obali. Najnovejša poročila pravijo, da grede Japonci za tem, da bi od Kitajske odrgali tudi Peking in njega mongolsko okolje (takozvani Džehol), ki bi ga z Mandžurijo združili v novo državo.

I.

Kdor te težnje gleda v luči zgodovinskega razvoja od leta 1894 dalje, ko so Japonci v vojni proti Kitajski prvič poizkusili zasesti azijsko celino ta bo v dogodkih, ki se razvijajo sedaj, videl samo logično posledico cele verige predidnih preseljav na Daljnem vzhodu. Do leta 1894 so evropske vesilele več ali manj spoštovale status quo na Kitajskem. Ko so se pa tega leta Kitajci zapeli v vojsko z vstajajočo japonsko državo, so vesilele izrabile položaj, da so Japoncem izrgale večji del njihove zmage in si plen razdelile med seboj. Največ je dobila Rusija, ki je Poamurju in Primorju, katera je bila že prej izrgala propadajočemu kitajskemu carstvu, priključila kot svojo interesno sfero še Mandžurijo tja do njenega najbolj južnega izrasta, Port Arturja. Odslej se je Japonska sistematično pripravljala na vojno z Rusijo, ki je v resnici izbruhnila in je leta 1905 privedlo do tega, da je Rusija izgubila vse svoje pravice v Mandžuriji in je obdržala samo železniško zvezo z Vladivostokom, ki teče skozi severno Mandžurijo. Kar pa si je prisvojila Japonska, to je prevladovali gospodarski in vojaški vpliv v južni Mandžuriji, kakor tudi posest Port Arturja in južnega Sahalina ter pozneje Koreje, je bilo zagrenjeno po tem, da so se po zmagoviti vojni s Špansko pojavile kot konkurirajoča vesilela na Pacifiku Združene države Amerike, ki so si ustanovile važne pomorske baze na Filipinih in na Havajskem otočju. Nevarna pa je postala Japonska Amerika šele leta 1914, ko je bil odprt Panamski kanal.

II.

Svetovna vojna je nudila Japonski priliko, da je leta 1915 od Kitajske izsilila podpis takozvanih 21 točk, ki so postavile pečat pod sistematično gospodarsko osvajanje južne Mandžurije po tem železnici, cest in industrijskih podjetij, v kar je Japonska investirala okoli 5 milijard frankov. Polom Rusije v svetovni vojni in boljševiška revolucija pa sta nudila Japonski dolgo pričakovano priliko, da s tihimi priznanjem zaveznikov zasede vse važne kraje na železniški progi od Vladivostoka do Irkutsk. Japonci bi bili sedaj dosegli svoj zadnji cilj, to je, da izrinejo Rusijo popolnoma iz Daljnega vzhoda, ako ne bi bilo Združenih držav. Te so tako dolgo pritiskale na Japonsko in na evropske vesilele, da so morali Japonci Daljni vzhod zapustiti in

leta 1922 izročiti Vladivostok zopet Rusom. Istega leta je morala Japonska podpisati z Ameriko in z vsemi na Kitajskem interesiranimi vesilami takozvano pogodbo devetih vesil, v kateri se je Japonska obvezala, da bo spoštovala suvereniteto in teritorialno integriteto Kitajske.

III.

Japonska vztrajnost pa se ni dala ustaviti. Ker se je v zadnjih letih naraščajoče anarhije razpadajoče kitajske države, zaradi nezasišano koruptnega gospodarstva kitajskih oblastnikov in zaradi ogromnih elementarnih neugod začelo izseljevanje kitajskih kmetičev v rodovito Mandžurijo v ogromnih izmerah, se je Japonska ustrašila, da ne bi se Mandžurija popolnoma zaprla japonski emigraciji. Japonski diplomati so izrabili veliko neodobnost med evropskimi vesilami in pa nemoč Lige narodov, da so po znanih metodah zasedli Mandžurijo, katero so sedaj spremenili v neodvisno državo, ki naj slika kakor svojčas v Koreji pripravi popolno aneksijo po Japoncih. Japonci pa so se obenem znatno približili k glavnemu cilju svojega podjetja, to je, izrinjenju Rusije iz Mandžurije. Leta 1926 so bili Sovjeti sklenili z Japonsko pogodbo, v kateri so se obvezali, da bodo spoštovali vse določbe mirovnih pogodb, ki jo je bila carska Rusija sklenila leta 1905 z Japonsko v Portsmouthu. Japonci pa so se obvezali, da ne bodo nikoli zasedli pasu v širini 25 kilometrov, ki teče ob obeh straneh vzhodne kitajske železnice od Mančulija do Pogranice (pred Vladivostokom). Japonci pa niso sedaj zasedli samo tega pasu, ampak tudi vsa mesta ob tej železnici, vključno Harbin, ne da bi mogli Sovjeti proti temu kaj ukreniti. Morali so se zadovoljiti z obljubo, da bodo Japonci ta mesta zapustili, kakor hitro bo vpostavljen mir in red in so bili celo primorani, da so železniško progo dali na razpolago japonskim transportom. Japonci pa so dosegli še več. Zasedli so vse ozemlje severno od vzhodno-kitajske železnice tja do reke Amur, tako da v slučaju vojne lahko brez velikih težav zasedejo tako Blagovščensk kakor Habarovsk in Vladivostok ter tako Rusijo popolnoma odrežejo od Poamurja in Primorske province, kar jim bo tem lažje, ker obvladajo tudi vse točke na mongolsko-ruski meji, ki tvorijo točko vpadu v rusko zabajkalsko provinco, to je v Irkutsk. Ker so vojaške, gospodarske in prometne razmere v azijski Rusiji take, da na resen odpor proti Japonski v Aziji ni mogoče misliti, bi se Japonska na ta način polastila ozemlja ki razpolaga z največjimi bogastvi na svetu, lesom, premogom, srebrom, zlatom itd. Znano pa je, da Japonci ne bi bili niti s tem zadovoljni, ampak da se njihovi pogledi obračajo preko Sahalina, tja do Kamčatke.

Sovjeti to dobro vedo in njihovo dosedanje skrajno previdno stopanje v mandžurski aferi ima samo ta cilj, da ne bi dali Japoncem prilike, da se polastijo pod kakšno pretezo vzhodne Sibirije. Razume se pa, da naraščajoči imperijalizem Japonske izziva Združene države, ki se ničesar ne boje tako, kakor da bi Japonska po-

Zločinskega sina se je rešil.

13. septembra dopoldne, se je zagovarjal pred velikim kazenskim senatom v Mariboru, ki mu je predsedoval višji sodnik Zemljic. 62-letni mali posestnik Janez Vogrinec iz Statentincev pri Sv. Lenartu v Slovenskih Goricah, obtožen, da je 4. julija z več udarci s krampom po glavi usmrtil lastnega 37-letnega samskega sina Janeza. Obtoženica, ki jo je pričeval zastopnik državnega tožilstva dr. Dev. slika tragični dogodek takole:

V Stanetincih je gospodaril stari Vogrinec s samskimi otroki Janezom, Katarino in Marijo. Že od nekdaj so tu vladale neznosne družinske razmere, katerih glavni povzročitelj je bil nasilni in podivjani sin Janez. Že trezen je bil fant skrajno nevaren vsakomur, ki mu je prišel nasproti, če se je pa napil, kar ni bilo redko, je prenehal biti človek in mu ni smel stopiti niti pred oči. Zlasti je sovražil svojega očeta in obe sestri in jim je vedno grozil, da jih bo pobil. Strah pred njim je bil tudi upravičen, kajti mladi Vogrinec je vedno nosil pri sebi dolg mesarski nož. Dalati ni hotel, hrano, pijačo in denar je neprestano terjati od očeta in sester. Bala se ga je vsa širna okolica, nekateri ljudje so se iz strahu pred njim oboroževali. Oče bi ga bil rad spravil v prisilno delavnico in je o tej stvari govoril z domačim župnikom, pa jima je sin zagrozil, da ju zakolje in da bo domačo hišo poglaval z zrak.

Letos 4. julija je prišel Janez zopet precej pijan domov. Oče in sestra so našli jedli iz skupne skledice. Janez je stopil z nogo v skledo in razmetal vso jed po tleh. Oče je pobral skledo in jo nesel na skedenj v strahu, da je sin ne razbije, kajti bila je edina, ki je še cela ostala pri hiši. Očetov umik je pa Janeza tako razkačil, da je zagrozil, da ga bo še ta teden ubil.

Oče je v silnem razburjenju in strahu, da si res ne izvrši grožnje, pograbil kramp, odšel v sobo in s tremi udarci sinu razbil glavo. Mladi Vogrinec je bil takoj mrtev. Po storjenem dejanju je odšel stari Vogrinec k županu in mu povedal, kaj je storil. Obtoženec je v preiskavi in tudi sedaj je vse odkrito priznal. Tožnja je opisal svoje dolgoletno trpljenje, ki mu ga je povzročal lastni sin. Izprevidel je, da ne bo prej miru, predno sin na kak način ne izgine in že dolgo se ga je hotel odkriti. Usodnega dne je naključje naneslo, da je svojo namero lahko izvršil — in tega mu ni žal.

Po stvarnem in globoko utemeljenem govoru zagovornika dr. Kukoveca je predsednik senata razglasil oprostilno sodbo na podlagi § 25. kazenskega zakona.

Silovita bitka.

Te dni je prostovoljno gasilno društvo Tomišelj-Brest praznovalo pet in dvajsetletnico obstoja. Ste-

stala gospodar zapadne tihomorske obale od Beringove ceste do Filipinov. Kdor to vpoštevata, ta bo popolnoma razumel, zakaj sedaj washingtonska vlada išče zveze z rdečim Kremlo.

Iz Slovenije.

vilna gasilska četa se je zbrala v Brestu in odkorakala z godbo na čelu v Tomišelj, kjer se je po slavnostnih govorih vršila velika vrtna veselica. Do poznih večernih ur je vladalo veselo razpoloženje.

Ko nihče ni slutil nič hudega, se je okrog enajste zvečer zbrala velika gruča fantov na cesti sredi vasi. Nastalo je prerekanje in kar hitro se je razvil tudi pretep, — še več: silna bitka. Šestdeset do sedemdeset fantov se je bilo. Iškovačani so uvideli, da so Črnovačani in Tomišljani v premoči, zato so se začeli umikati po cesti proti Peršini gostilni. Tu je namreč čakal avtobus, s katerim so se bili pripeljali na veselico.

Umik je dal Tomišljanom in Črnovačanom še več korajžje, v živim rjuvenjem so vdrl za Iškovačani. Vrata Peršine gostilne so bila že zaprta. Zasedovalci pa niso hoteli odnehati. S koli in kamni so zbili večna vrat in vdrl v hišo. Iškovačani so se jim pa medtem že poskrili in zbežali iz hiše. Črnovačani so prelučnjali še obe spalni sobi, misleč, da so nasprotniki tam skriti. Hoteli so vdreti tudi v tretjo sobo, kjer so v obupnem strahu trepetale domače ženske z otroci, in rotilo skozi zaklenjene dur napadalec, da ni v sobi nikogar drugega, nego one same. Tedaj se je stanje počasi umirilo in so se videle posledice grozovite bitke. Mnogo fantov je bilo krvavih in ranjenih, raztrgane so bile njihove obleke. Rokave so imeli mnogi zavahane roke pa krvave kakor mesariji. Tudi gostilničar Peršin trpi veliko škodo. Na žalostnem bojišču so ostale tudi žalostne trofeje: debeli koli, korec za zajemanje gnojnice, kamenje, opeke, čepinje, ...

Zaradi tega dogodka so imeli že precej posla zdravniki. Zadnje besede bo pa spregovorilo sodišče in že v naprej se smejejo nekateri, češ: "Sodišče bodo morali razširiti stražo ojačiti, ko bodo sodili o pretepu v Tomišlju".

Tomisljevske gasilec in organizatorji njihove veselice seveda niso v nikaki zvezi s pretepom v Peršini gostilni. Saj je dognano, kje so se pretepači napili. Na gasilsko vselecio so se prišli samo pokazati.

POZIV NAROČNIKOM

Vse naročnike, ki se niso odzvali na poslano jim opomine prosimo, da po možnosti takoj poravnajo naročino. Ko mur to začasno ni mogoče, naj nam sporoči.

Vsem onim, ki se ne bodo odzvali, bomo primorani vstaviti nadaljnjo pošiljanje lista.

Uprava "Glas Naroda"

Peter Zgaga

Na Romunskem je še vedno šestdeset odstotkov analfabetov, to je ljudi, ki ne znajo niti pisati niti čitati.

To je najbrž tudi vzrok, da je kralj Karol še vedno na krmilu.

Možak, ki je bil že osemdeset let star, se je še vedno nosil kot mladenič. Tudi za kakim čednim dekletom se je rad ozrl.

Seveda, seveda, — je hitel odgovorjati. — Če verjamete ali ne, tako se počutim, kot da bi bil star šele sedemdeset let.

Poletni večer. V parku postaja vedno bolj temno in samotno.

On se ojujati ter reče izvoljenki svojega srea:

— Gospodična, ali bi ne bilo prijetno počivati na oni klopi? — In pri tem pokaže na klop med gostim grmovjem.

— Ali mi obljubite, da se boste dostojno obnašali? — ga vpraša ona.

— Seveda.

— Da me ne boste skušali ob-

jeti?

— Obljubim, da ne.

— Da me ne boste skušali poljubiti?

— Nikakor ne.

Ona nekoliko pomisli in pravi:

— No, potem je pa sploh brez pomona, da bi šla tja sedet.

— Moje premoženje je plod tridesetletnega napornega dela, pridnosti in varčevanja.

— Čudno, pa smo slišali, da si precej podedoval po svojem stricu.

— Saj to je ravno. Moj stric je trideset let naporno delal in varčeval, nato je pa vse skupaj meni zapustil.

Radio in radij sta slični besedi, toda povsem drugačnega pomena.

S pomočjo radio je mogoče brezžičnim putem prenašati glasove, petje, godbo, itd., radij je pa snov, ki ima velike zdravilne lastnosti. Voda, v kateri so male količine radija, je baje zelo zdravilna.

Pa je šla Marjanca v toplice, kjer so zdravili z radijem.

Vsa ogorčena se je vrnila rekoč:

— Na svetu je pa res sama sleparija. Pet dolarjev sem plačala za radijsko kopel, dve uri sem do pasu sedela v vodi, pa nisem slišala ne muzike, ne petja.

Konji: — No, osel, zate mora biti posebna čast, da stanuješ z menoj skupaj v hlevu!

Osel: — Ne bodi naidebuden in domišljav! Vas konje kaj kmalu spodrinjejo avtomobili — a oslov bo vedno dosti na svetu.

Ljubezen.

Umetnik življenja je drvel za njo, — od ene žene k drugi. Toda vedno, kadar je mislil, da jo ima, mu je ušla izpod rok.

Modrijan ji je posvetil delo svojega življenja. V desetih debelih, globokih knjigah z brezštevilnimi učenimi opazkami in citati je skušal utemeljiti bistvo ljubezni.

Postaral se je in onemogel je, toda njegova vedoželjnost ni onemogla.

Kar naprej je čakala njegova tresofa se roka s peresom po papirju, da bi osvetlil problem od vseh strani.

Ko je vendar v zadnjem poglavju zadnjega dela skoro razrešil zmisel skrivnostne besede, ga je zadela srečna kap. Tudi on je ni našel.

Pesnik je bil poln, tako poln, da je bilo preveč.

Izli jo je v neštevile pesmi, vroče napeve in navdušene himne.

V svojih verzih je pel o vseh stvarih zemlje: o ljubici, o otroku, o gozdovih, o Bogu in o zvezdah.

Ko je vse opel in vso svojo ljubezen dal svojemu delu, mu je otrok umrl. Ljubica mu je pobegnila z drugim in sree mu je bilo prazno.

Umrl je bolj reven kakor najrevnejši berak.

Mlada mati je ni iskala in ni razmišljala o njej. Ni brala ne del modrijana, niti pesnika.

S smehom na ustnicah, s tihim darovanjem, je doživljala svojega otroka.

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO ZANE-SLJIVO IN TOČNO KAKOR VAM POKAŽE NA-STOPNI SEZNAM

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Din 200	\$ 4.—	Lir 100	\$ 5.20
Din 300	\$ 5.85	Lir 200	\$ 11.40
Din 400	\$ 7.50	Lir 300	\$ 16.60
Din 500	\$ 9.30	Lir 400	\$ 22.—
Din 1000	\$ 18.—	Lir 500	\$ 27.—
Din 5000	\$ 88.—	Lir 1000	\$ 53.—

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodite v dinarjih ali lirah dovoljujemo še boljše pogoje.

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH	
Za izplačilo \$ 5.00 morate poslati	\$ 5.70
" " " 10.00 "	" 10.90
" " " 15.00 "	" 15.90
" " " 20.00 "	" 21.00
" " " 30.00 "	" 31.10
" " " 40.00 "	" 41.10
" " " 50.00 "	" 51.30

Prejemnik dobi v starem kraju izplačilo v dolarjih.

Najne nakazila izvršujemo po CABLE LETTER za prihodnje št.

METROPOLITAN TRAVEL BUREAU

(FRANK SAKSER)

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

Pozor rojaki!

KADAR nameravate potovati v stari kraj;

KADAR hočete poslati denar v stari kraj;

KADAR potrebujete kake notarske posle —

se zaupno-obrinite na nas, in postreže-

ni boste točno in pošteno, kakor ste

bili prej pri Sakserju. — Dolgoletna

skušnja Vam to jamči.

Pišite po brezplačna navodila in pojasnila na

METROPOLITAN TRAVEL BUREAU

FRANK SAKSER

216 West 18th Street

New York, N. Y.

Mali Oglasi

imajo velik uspeh

Prepričajte se!

"GLAS NARODA" — List slovenskega naroda

y Ameriki — Naročajte ga!

KRATKA DNEVNA ZGODBA

GRAZIA DELEDDA:

SIROŠČINA

Sirotna in mnogoštevilna je bila solarjeva družina. Zbrana kakor divjaško pleme v kočah, pred katerimi je ležalo morje, v viharjih dnevi podobno umazani cunji, ki jo šiba vihar. Poleti pa so soline žgale oči kakor apnene jame.

Mož in večji otroci so delali tam doli: žrle so jih soline in malarija. Doma pa je bila večno nosna žena s kopico drobiža okrog sebe, pa hirav čed in babica ter bebastva sestra: večno na nogah in na potu pa je bila tašča Geppa, ki je morala biti rojena v burji, kajti nikoli ni mirovala in je bila podobna glavnemu jamboru, ki omahuje v vetru za zamotanimi in polomljenimi jadrji.

Razen možkih se je Geppa največ trudila za družino: nikoli se ni vrnila domov brez polnega predpasnika. Ne, da bi bila beračica, saj se niti ozrla ni na nikogar in tudi ne odgovorila, če jo je popotni človek vprašal za pot; ampak iskala je, in če človek išče, vedno kaj najde: butarico suhljadi v borovju, trčice vzdolž obale, murve in pinjole, včasih tudi več vredne predmete, ki so jih pozabili na obali kopale in jih je pokril pesek, ribe, ki so jih zavrgli ribiči, gobe in zeljšča, bučo ali par grozdov, ki so moletli iz vinogradov; slednjim zdravilne koreninice, ki so pomagale proti neprestanim otroškim boleznim.

Otroci je niso imeli radi, nemara zato ne, ker jih je silila piti tiste grenke kolobocije; a tudi odraslim ni bila ljuba.

Bilo je nekaj čudnega, skoraj nečloveškega v njej, v njenih okroglih očeh strmega pogleda, podobnih gadjim, njenih plavutastih širokih stopalih, njeni hitri in tihi hoji; kadar je ni bilo doma, se je laze dihala, a ko se je zvečer pokazala med sivimi in majhnimi vrati koč, je vzbujala nekaj fantastičen vtis, kakor da bi bila hodila po zlih potih, toda v svetlu duhov, in ko so jo ti zapodili, se je z mrakom vrnila na zemljo.

Ko je pa razgrnila svoj predpasnik, je vse nekako spravila s seboj in z resničnostjo.

Nekega jesenskega dne je zadnje dete, rojeno le pred par dnevi, med dojenjem izpustila materine nedri in začelo silno jokati; bilo je, kakor da bi jokal obupan človek. Žena je opazila, da nima več mleka; prepada, posinelega obraza je dvignila otroka k očem, kakor da bi ga hotela nahraniti s svojimi solzami. Dete pa ni utihnilo in naenkrat je padlo iz rok kakor sad z veje; ona pa se je sklonila, kakor da bi ga hotela pobrati.

Bila je mrtva.

V splošni zmede je molčala samo stara Geppa. Pomagala je solarju položiti ženo na posteljo, in ko se je prepričala, da ni več nobene pomoči, je vzela novorojenca, čegar jok je preglasal jok o-

stalih, kakor da bi se čutil po nesreči najbolj prizadetega — in ga odnesla ven, da bi ga pomirila in utešila. In ves dan je z njim ni bilo domov.

Solar, ki je bil s svojimi lasmi in dolgimi, visokimi brki podoben utopljenču, je bil ves nor od skrbi, in ko se je odpravil v vas, da naznani ženino smrt — zdravnik je rekel, da ji je bila izžrpana kri — je začel za njo poizvedovati.

Da, videli so jo iti v hišo premožne kmetice, ki je imela dete pri prsih; od tam je šla proti obali, popoldne pa je potrkala na vrata pri vašem županu, kjer so imeli zajetno črno dojilo s kipečimi nedri.

Prosila je vbogajne mleka za otroka.

Solarju to ni bilo prav; ne iz napuha, ampak iz jeze: kajti tudi on je sovražil taščo kakor vsiljivko. In ko se je zvečer vrnila s sitnim otrokom, ležecim na vrhu predpasnika, ki je bil poln krompirja, ji je dete srdito iztrgal. Starejši fantič in mali otroci so pa vendarle jedli s soljo začinen krompir, ki jim ga je skuhal tašča, in ona je tudi prižgala svečo, da bi razsvetlila temo okrog mrtve hčere.

Naslednji dan je prišel duhovnik — poslal ga je ravnateljstvo solin, in preden so odnesli k pogrebu ženo, je poklical na stran dvodve in z njim nekaj govoril.

Bil je to nekoliko divji duhovnik, obračenežnega obraza, s podkonanami čevlji. Vedno se je vozil s kolesom; živel je v skoraj enakovrni bajti za pokopališko cerkvi-ko, kjer je bil za kaplana.

Brez vsakega okoliščanja je dejal:

— Stvar je ta, da bi vi dali svojega zadnjega otroka sestrji kmetice Signani, h kateri ga je bila nesla včeraj vaša tašča, da so ji ga podojili. Signaniin svak je okebnik posestva grofa Lanze: godi se mu torej zelo dobro, in ker nima lastnih otrok, bi rad enega posinovil. Nekaj bi tudi dal. Se razume."

Ta "se razume" je izgovoril krepko in udaril pri tem s pestjo po mizi, kakor da bi pritisnil pečat na pogodbo.

Solar je nagnil glavo, si grizel ustnice; potem je dejal:

— Ali mi jamčite, da se bo otroku dobro godilo?

— Bog vedi, da!

— Tak vam pa dam odgovor jutri."

Nato se je vršil nekaj rodbinski posvet. Stari solarjevi starši, ki jima je bila siročina in bolezen otčopila živstva, so bili umenja, da naj otroka dajo proč — v njegov lastni blagor.

Geppa pa, katere so se otroci sedaj, ko so po nenadni izgubi matere ostali izgubljeni in praznini, z ljubeznijo oklepali, je izrekla kruto resnico:

— "Hočete ga prodati, da bi ga vam ne bi bilo treba rediti."

To je zadostovalo, da je mož, ki je bil doslej v dušni stiski še omahoval, kruto vstal:

— "Tako tudi je, salament!"

Dojenec pa je večal in ni maral gulič s sladkorjem, ki mu ga je počvrčila Geppa. Ležal je na materini postelji in stari se je zdelo, kakor da bi bila uboga pokojnica še tu, dolga, z žalostnim obličjem, ki je bilo tako barve kakor morje v mesečini.

"Hči," je dejala, "zakaj ne izpregovoriš srečo svojega moža? In tudi srečo tega znorelega duhovnika? Govori, sedaj to moreš; drugače mu je zagodem jaz, temu prekletemu krokaru in hudičevemu mečetarju."

Ko je videla, da je zet odhajal z doma in se napotil proti pokopališču, ki je ležalo na polovico poti med solinami in vasio, je v resnici čutila, da sovraži duhovnika. In premišljevala je, na koga bi se obrnila, da bi se branila pred njim ali ga vsaj prepričala, da naj se ne vrtka več v to žalostno zadevo.

Na koga naj se obrne? Na samega gospodarja črne dojilje pač, ki je bil tudi gospodar vasi: na župana.

In skoraj se je že čutila močno pod njegovo obrambo, vzela dete in se napotila s svojimi dolgimi kamel-kimi koraki. Napravila je velik ovinek, da ne bi se srečala s solarjem, dokler ni dospela na obal, ki jo je že šibal jesenski veter in je bila zato neobljudena. Županova hiša je stala tik ob morju in je bila nekoliko oddaljena od vasi, kjer so se že videli topoli, strehe in dimniki, iz katerih se je vil dim.

Z otrokom, ki je neprestano večal, je brez obotavljanja vstopila skozi županova vrtna vrata, ki so bila odprta, in namerila korak naravnost proti hiši. Pred vežo pa se je nenadoma ustavila kakor pribita, v srečo pa je začutila hudo bolečino, kakor da bi se ji bil v peto zabodel oster kamen; kajti na mostovžu, ki ga je razsvetljevala zadnja dnevna svetloba, so stali v medsebojnem pogovoru tri postave: rdečelični in dobrodrušni župan, črнопolti pokopališki duhovnik in rumenopolti solar.

Ko je to opazil starko, je skočil kakor razsrjen petelin.

— "Salament, glejte jo, coprnico! Po kaj ste pa prišli?"

— "Prišla sem prositi dojiljo malo mleka, ker sirota umira."

In ni vedela, da je s tem pretiranjem odločila otrokovo usodo. Kajti župan, ki sta ga bila prišla odpraviti ravno kar prosit pooblastila, da se dete izroči kmetom, je do tega trenutka omahoval in se ni mogel odločiti; sedaj pa je mislil, da bi bilo nečloveško, pustiti otroka v sedanjih razmerah. Zato je pristal in obenem poklical dojiljo, da vzame otroka v svojo skrb, dokler ne pridejo ponj bodoči redniki.

— "Mleka imaš toliko, da bi mogla delati sir," jo je počastil.

Starka se je napotila nazaj kakor omamljena. To je bila človeška pravica, to šala usode. In zdelo se ji je, da je vsa prazna; da gre kakor mrhovorec, ki so mu tovariši izdeli drobovje, a vendar še živi.

Začela je teči: v malo minutah je bila pred pokopališčem in se ustavila v divjem besu. Oči so se ji bliskale kakor viharno nebo; iz njenih ust so se usipale zlobojne groznje:

— "Nocoj ti jo zagodem, ti mrtvaški ptič!"

Kakor da bi jo hotel kdo v njeni groznji podpreti, ji je zadela noga ob ostanek majhnega železnega križa, ki se je bil od starosti ali v viharju podrl in obležal v travi. Pobrala ga je, stisnila v pesti kakor meč in se skrla za zidom.

A duhovnika ni bilo. Iz svojega skrivališča je videla del novega pokopališča, kjer je bila pokopana hči, in zdelo se ji je kakor kameno dvorišče, kjer ni bilo niti ene

evtelice, niti ene ciprese. Pač pa je zid obdajalo borovje: nad zelenimi vrhovi pinij se je blestela nebesna sinjina. Iz vejevja je bil enoličen šumol, kakor da bi pinije, na katerih je ubiral strune veter, v zboru opravljale molitve za blagopokojne rajnike.

Duhovnika še vedno ni bilo. A v njegovi bajti je moral biti kdo doma, ker se je vil iz kratkega in črnega dimnika, podobnega pipi, dim in je prihajal do starke sladk in oster vonj po praženi čebuli.

Tedaj se je spomnila, da je moral tudi duhovnik vzdrževati družino: svojo sirota mater in trop nečakov, otrok brata mornarja, ki je pri nekem brodolomu našel smrt.

Duh po čebuli jo je pa spomnil tudi na njeno kočjo in na otroke, ki so čakali nanjo in njen predpasnik: a ravno misel, da je bil duhovnik kriv, da je ta dan zamenjala svojo običajno biro, je znova podžgala njeno jezo.

In glej, ko se je vdajala tem mislim, jo je nekaj zadelo na ramo kakor kamen. Okrenila se je, misleč, da so jo zasacili, in v tistem hipu jo je zadelo na glavo. Bili so veliki borovi storži, ki jih je veter trgal z drevja ter so med padcem odpirali kakor škafje, iz katerih so padale zrele pinjole. Bilo jih je vse polno po tleh, nekateri še celi, drugi razprti, v mraku podobni ptičjemu okostju.

Nabiralni nagon je zmagal: naslonila je križ ob borov stor in stisnila oba konca predpasnika z zobmi; leva in desna roka sta začeli urno švigati po tleh in predpasnik je bil kmalu do vrha poln, natrpan, težak.

Krenila je proti domu, topot v strahu, da ne bi srečala kaplana, križ pa je obležal na mestu, kamor je bilo padlo njeno sovraštvo.

NESREČA V TRIGLAVSKEM POGORJU

Iz Mojstrane so sporočili, da se je 11. septembra dopoldne med 9. in 10. uro primerila nesreča v severni steni Triglava. Skupina štirih turistov, med katerimi je bil Josip Marinko iz Ljubljane, stanujoč v Prisojni ulici 7, v služben pa v trgov. stroki, je plezala slovensko smer. Marinko je bil zadnji. Nenadno se je sprožila večja skala in ga spodnesla več metrov globoko. Ker pa ga je imel soplez na vrvi, je bil padec ublažen, vendar je Marinko dobil precej hude poškodbe na temenu, na ušesu, na nos, čelu in ramenih.

Tovariši so ga velikim naporom spravili iz stene na Kredarico, odkoder sta ga prenesla v Krmo reševalca Lojze Rekar iz Radovne in v Cvetek iz Srednje vasi. Skozi Krmo so ranjenca peljali z avtom, ki je ob 17. poslal Mojstrano ni prepeljal ranjenca v Ljubljano.

ODVEDENA ANGLEŽA BOSTA OPROŠČENA

Mukden, Mandžurija, 24. sept. Banditi so izpustili Angleža Charlesa Corkrana in njegovo ženo, ki sta bila odvedena pred dvema tednoma. Imeli so jut zaprt v neki kmetijski hiši v Panshanu. Izpustili so ju brez odkupnine.

Poziv!

Izdajanje lista je v zvezi z velikimi stroški. Mno go jih je, ki so radi slabih razmer tako prizadeti, da so nas naprosili, da jih počakamo, zato naj pa oni, katerim je mogoče, poravnajo na ročno točno.

Uprava "G. N."

VAMPIRJI VELEMESTA

Spisal EMILE GABORIAU

12

VI.

Da se pokloni grofici de Mussidan, ni potreboval dr. Hortebize takih ovinkov kot njegov prijatelj Mascarot, ko je hotel priti h grofu. Čim se je pojavil, to je pet minut po Mascarotovem prihodu, sta oba v vestibulu zdehajoča služabnika takoj spoznala v njem moža iz odlične družbe, gospodarjevega gosta. Obema se je poznala na obrazih silno presenečenje, kajti to je bilo res nekaj izrednega, skoraj čudež; nobenemu groficiemu prijatelju ni namreč nikoli prišlo na misel, da bi potrkal na njena vrata. Čemu to, ko so se pa mogli sestajati z njo na razstavah, konjskih dirkah, v restavracijah, v gledališču in trgovinah? Videli so jo lahki pri modnih krojačih, na koncertih, v parkih, skratka povsod.

Doktorju je bilo to dobro znano in zato je mirno sledil slugi, ki je odprl vrata salona, da bi ga napovedal.

Grofica de Mussidan je ležala na otomani pri peči in čitala... Čim je zagledala doktorja, je radostno vzkliknila in vstala.

Doktorje, to je pa res lepo, da ste prišli, kar k meni na dom.

Pri teh besedah je namignila slugi, naj primakne doktorju naslanjač.

Grofica de Mussidan je bila dokaj visoke postave, sloka in za svojih petinštirideset let izredno dobro ohranjena tako, da bi človek mislil, da ima pred seboj mlado deklo.

— No in ker ste že prišli, — je nadaljevala, — bi vas prosila, da se mimogrede malo pomudite s pregledom.

— Kaj ste bolni gospa grofica?

— Jaz?... Kaj vam pa pride na misel? Še tega bi bilo treba! Pač se pa bojim za zdravje svoje hčerke.

— Ah!

— Da, žalibog, gospod doktor. Moram vam povedati, da Sabine skoraj že ves mesec nisem videla. Imam toliko drugih skrbi, da mi vedno primanjkuje časa. Včeraj sem si jo pa temeljito ogledala in opazila sem, da se je zelo izpremenila.

— Ste jo vprašali, kaj ji je?

— Seveda. Odgovorila mi je, da se počuti prav dobro. Sicer jo boste pa itak sami videli; saj dovolite, kaj ne?

Pri teh besedah je pozvonila in prihitel je sluga.

— Lubine, — mu je velela grofica, — recite gospodični Sabini, da jo prosim, naj pride malo k meni.

— Gospodična Sabina je odšla, gospa grofica.

— Ah!... Je že dolgo tega?

— Gospodična je odšla pred tremi urami.

— Kdo jo je spremljal?

— Njena komornica Modesta.

— Je gospodična povedala, kam gre?

— Ne, gospa grofica.

— Dobro, lahko greste.

Sluga se je priklonil in odšel.

— To je pa res neprijetno, — je dejala grofica. — Upajmo končno, da bo ta bolezen, ki se bojiu, preprečila poroko v naši palači.

Hortebize je v duhu triumfiral, kr ni vedel, kako bi začel, grofica mu je pa sama tako lepo uglasila pot.

— Kaj mislite Sabino omožiti, gospa grofica?

Grofica de Mussidan je položila prst na usta.

— Pst! — je zašepetala, — to je velika tajna in odločitev se ni padla. Toda vi ste zdravnik in zato vam lahko zaupam. Zelo verjetno je, da bo Sabina do konca tekočega leta gospa de Breulh-Faverlayeva.

Nobenega dvoma ni, da Hortebize po hrabrosti daleč zaostaja za Mascarotom, ima pa zopet do dobro lastnost, da ne odneha, dokler ne doseže cilja, ki se ga je vtepel v glavo.

— Moram vam priznati, gospa grofica, — je dejal, — da sem že slišal nekaj o vaših

načrtih. In dovolite, da vam povem, da me ni privedlo k vam golo naključje, kakor ste najbrž mislili, temveč baš ta zakonska zveza.

Grofica de Mussidan je imel dr. Hortebiza rada in z veseljem je kramljala z njim; toda misel, da si dovoljuje vmešavati se v njene zadeve, ji je bila neznosna.

— Zares, doktore, to je za grofa in zame velika čast, da se zanimate za množitev najljubše hčerke, — je dejala z glasom, iz katerega je jeza kar sikala. Toda doktor ni bil prišel zato, da bi se jezil in tako ni hotel epaziti groficienega ogorčenja.

— Verjemite mi, milostiva, — je nadaljeval mirno, — da sem moral vpreči vso svojo vdanost, da sem mogel prevzeti to nalogo. In prepričan sem, da ne boste prav nič dvomili o tem, čim vam povem vse, kar morate vedeti.

Te besede je izgovoril s tako osornim glasom, da se je grofica zdrznila.

— Torej gre za nekaj zelo resnega? — je vprašala prestrašeno.

— Morda. Če gre za norec, kakor se v dno domnevam, se vam že vnaprej ponižno opravičujem. Če je pa nasprotno res, kar trdi mož, ki je bil v tej zadevi pri meni in če ima res v rokah nepopitne dokaze...

— Potem, doktore?

— Počm, gospa grofica, vam pravim: lahko se zanesete na mojo vdanost, ker je na svetu mož, ki ima na vas moralni vpliv, mož, čigar voljo morate priznati...

— Zares, doktore, — je dejala, — vaš obraz je naravnost smešen.

— No torej, najprej bi vas rad vprašal, milostiva, če se še spominjate mladega moža iz vaše družbe, ki je bil prva leta vašega zakonskega življenja v Parizu zelo v časteh... V mislih imam markiza Georgea de Croisenoisa.

Grofica de Mussidan je omahnila v naslanaču nazaj in si zakrila oči, kakor bi hotela pomagati svojemu spominu.

— Georges de Croisenois, — je dejala tiho, — zdi se mi... Počakajte, doktore!... Ne, zaman si prizadevam, ne morem se spomniti.

Doktor je smatral za svojo dolžnost, pomagati njenemu spominu.

— Croisenois ki ga imam v mislih, ima brata Henrika in tega gotovo poznate, saj sem ga videl letos pozimi na plesu pri vojvodi de Sairmeuse; plesal je z gospodično Sabino.

— Res je... Da, doktorje, zdaj se pa že spominjam.

— Torej se boste tudi spominjali, — je nadaljeval Hortebize, — da bo že dva in tri deset let, odkar je Georges de Croisenois nenadoma izginil. To je bila za javnost velika senzacija. Zadeva je prišla v obliki interpelacije celo pred parlament...

— Da, res je.

NADALJEVANJE SLEDI

DRUŠTVA

KI NAMERAVATE PRIREDITI

VESELICE,

ZABAVE

OGLAŠUJTE

"GLAS NARODA" ne čita samo vaše članstvo, pač pa vsi Slovenci v vaši okolici.

CENE ZA OGLASE SO ZMERNE

Ljubiteljem leposlovja

Cenik knjig vsebuje mnogo lepih romanov slovenskih in tujih pisateljev. Preglejte cenik in v njem boste našli knjigo, ki vas bo zanimala. Cene so zelo zmerne.

Knjigarna
"Glas Naroda"

VSAKDANJI KRUH

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

Za Glas Naroda priredil I. H.

13

(Nadaljevanje.)

Tako leži in se koplje v mrzlem potu do jutra. Pri prvem jutranjem svitu zleze s postelje; glava ji je le polna, udje težki. Previdno zadržano sapo se plazi po veži; njeno srce divje utripa — kaj bo našla?

Vrata v pivnico so na stečaj odprta. Kozarci so ležali po tleh, čepinje so bile kot posejane... In tukaj — komaj se upa pogledati — tukaj leži njen gospod, počez na umazanih tleh s široko raztegnjenimi rokami, z osteklenelimi, napol odprtimi očmi — in je smrtel.

Z občutkom nenadnega olajšanja stopi čez — samo pijan! Pusti ga ležati in gre za svojim delom. Odpre vrata na ulico in tedaj opazi, ko notri piha sveži jutranji zrak, kako okuženo je bilo znotraj ozračje. Dolgo stoji oprta na metlo na odprtih vratih, in gleda po jutranje tihi, nedeljsko prazni ulici navzdol.

Meščani so še bili v posteljah; toda njeni doma se že pripravljajo v cerkev. To so se umivali in oče si je bril črno-sivo brado. Male sestrice so se dremale okoli majhnega ogledala ter so se prepirale za prostor in primerjale najbolj pisane trakove. In Maks si je še enkrat namazal čevlje in si je vihal kratke dlakice nad gornjo ustnico, da so ga dekleta tem bolj gledala.

Mina globoko vzdihne. Tukaj ne more iti niti v cerkev! Zunaj se je polagoma zbudilo nedeljsko jutro. Okna se prične odpirati. Bledelavke žene lazijo skozi vrata stanovanjskih hiš. Cerkevne ulice, pod ruto noseč obrabljene košarice. Zaspale deklet, katerim še nezaviti lasje divje padajo po čelu, hitijo po Gubčevi ulici; vse grede v likalnico v hiši št. štiri. Danes je bilo lepo vreme in vsaka je hotela iti iz mesta v pisani bluzi in belem spodnjem krilu.

Polagoma se naberejo gruča otrok na obcestnem hodniku pred stanovanji v kletih. Majhne deklice s kuštravimi lasmi so tekle k peku po zemlji. Napol dorastel deček je izrazil nedeljske mirne ulice, da se nauči voziti kolo. Neredno vozi kolo na levo in desno. Odrasli fantje so obkolili drog svetilke in drže roke v žepih kot možakarji, se posvetujejo o današnjem izletu v mestni park. Psi so veselo letali po prazni ulici; na nekem oknu veselo poje kanarček, čegar petje je drugače v vsakdanjem ropotu zamrlo.

Se je vnela sivosrebrna megla pred hišami, toda dolgi bledolati žarki, ki so kot blesteči noži rezali nebeški obok, so že naznaili prihajajoče sonce.

Vse svetlo, vse polno veselja! Vsa ulica je pričakovala nedelje. In tedaj — Mina še dalje stegne vrat — počasi se pripelje kočija po ulici navzdol; beli cilindri se sveti v solnčnem svitu; prijazne, danes malo izdelan obraz se ji nasmeje. Mina zardi do ušes in široko raztegne usta.

"On" se pelje — še enkrat se obrne in udari z bičem.

Zmedena gre v svojo sobo.

Medtem pa se je gospod, ki ga je objemal sveži jutranji zrak, zbudil. Steguje boleče ude, je glasno preklinjal svoj posel, ki ga je silil, da je pil čez mero. V njegovo klet se je mešalo zvonjenje zvonov, katerih glas je prinašal veter jasno in glasno, kot bi bili prav bliizu.

Jezno nahruli dekle in zahteva kavo. Mina grobo odgovori. Kaj, do takega človeka naj bi še imela kako spoštovanje?

Ko se godrnjaje spravi v posteljo, gleda Mina vso potratno in žalostno nedeljsko oblečene ljudi hoditi po ulici. Čuti se trdno, pobito in zapuščeno. Toda njeno lice se razjasni, ko se ob enajstih urah pred pivnico kočija — "beli lakaj", pusti konja zunaj in pride trdnih korakov v pivnico.

Kozarec piva — strašna žeja! — Postavi se k bari in gleda, kako Mina v nerodni naglosti toči pivo; mnogo je pen, pivo teče čez rob in se ob vzoju kozarca se nakupičijo pene. Z nasmehom in v zadregi obrise Mina kozarec.

— No, punčka, — pravi s prijaznim nasmehom, — se še nisi dobro navadila, kaj? V tem času bi se pripeljal že do Zrinjeva. — Po prvem dolgem požirku si obrise brke. — Komaj sem čakal. Posebno po taki noči. To je bil proklet ropot, kaj? Gotovo niste mogli spati, gospodična?

— Nisem, — reče Mina boječe, ne da bi dvignila svoje oči.

— Verjamem. Drugičrat ne smete iti v posteljo, temveč morate lepo pri nas ostati. Povem vam, da boste imeli pri tem mnogo več zabave, kot pa če sami ležite v svoji izbi. Ste pa le lepo dekle — samo malo bolj korajžna, kostrunček!

Hvaležno ga pogleda. Pogleda se srečata — kri ji vroče udari v obraz in zardi do sene.

"Beli lakaj" vrtil brke, se s komolecem vpre na baro in jo ogorvarja:

— Kako vam ugaja tukaj v Zagrebu?

— Ne reče ničesar, samo odikna in žalostno glada predse.

— Samo počakajte — jo tolaži, — vse še pride. Kadar vas bom enkrat peljal s kočijo. Peljem vas kamor hočete; to bi bilo lepo. No, ali se hočete kdaj peljati z menoj?

Sicer se je samo šalil, ko pa vidi, kako je prebledela in zopet zardela in je od samega veselja komaj skrivala svojo željo, ji ponudi roko.

— Torej, kaj?

Ne da bi premišljevala mu poda roko.

Tedaj pa se "beli lakaj" sklone čez baro ter ovije svojo roko okoli njenega pasu. Saprlo, tako je bila čvrsta!

— Ali še niste oddala, gospodična?

— Pustite me! — Sicer ga potisne nazaj, toda njen glas je izdajal njeno sramežljivo veselje. V glavi ji šumi. Kaj bi rekla Berta? In kaj Režekovi? Vsi bi jo zavidali — tako lep fant!

V srečni ginjenosti ostane sama, ko "beli lakaj" z duškom izpije drugi kozarec in gre iz pivnice. Sanjavih oči in smehljajočega obraza stopi za baro in gleda osamelu jesensko muho, ki je kot o-mamljena in izgubljena lazila po šipi na vratih. Toda njene misli so bile pri rjavih brkah in modrih očeh "belega lakaja".

Srečna bodočnost se ji je odprla.

Prekajena rebrea in krompirjeva juha, ki jo je prinesla danes na mizo, je bila še slabše pripravljena kot včerajšnja jed — in to je pomenilo mnogo.

Gospa stotnikova Smoletova se še vedno ni ogrela za svojo služkinjo, daš se je pokazala voljno in pripravno in je bila posebno ponižna in prijazna.

— Ne vem, — je rekla svojemu možu, — zakaj se Peter in Berta v kuhinji vedno smejeta. Samo poslušaj! Že zopet! Kaj vendar imata?

— Toda draga moja, — jo pomirjuje stotnik, — vendar nočeš postati župnica svoje dekle! Kaj te to briga!

— Pa vseeno bi rada vedela, kaj imata skupaj, — Gospa posluša, vesel smeh dekle je jasno prihajal skozi zaprta vrata. — Tako lepe dekle ne smemo več vzeti — pravi jezno.

(Dalje prihodnjič.)

Božični Izlet

v Jugoslavijo

priredimo na našim rojakom poznanim parniku

"PARIS"
9. DECEMBRA

Vozni list do Havre na parniku "Paris" \$77.—

Železnica od Havre do Ljubljane — — — \$ 14.73

Vozni list iz New Yorka do Ljubljane in nazaj do New Yorka s parnikom "Paris" samo — — — \$166.—

(Davek posebej.)

Pišite takoj za brezplačna pojasnila, da vam pravočasno preškrbimo povratno dovoljenje, potne liste in potrebne vizeje.

METROPOLITAN TRAVEL BUREAU
FRANK SAKSER

216 West 18th Street

New York, N. Y.

NASKOK BOLJŠEVIZMA NA VERO

Pariška tedenska revija "Vu" priobčuje v eni svojih zadnjih števil obširen članek o ruskem brezbožništvu izpod peresa francoskega novinarja Marca Chadourne, ki je lani poletj potoval po Rusiji. Iz članka, ki so v njem za naše pojme naravnost strašne ugotovitve, posnemamo nekaj zanimivosti iz Chadournevega pogovora s funkcionarjem Zveze vojujočih brezbožnikov.

— Ali je protiverska borba očiščenja?

— Treba je razlikovati, — mi je odgovoril moj sobesednik. — Naša organizacija je privatna, toda oficijelno priznana. Ne smete pozabiti, da vlada v SSSR verska svoboda!

— Zato je bilo torej od oktoberске revolucije sem zaprtih okoli 2000 cerkva, — sem pripomnil smeje.

— Res je, — mi je odvrnil, — toda vse cerkve so bile zaprte, oz. porušene po sklepu delavcev. Ne tajimo, da se je to zgodilo čisto na našo pobudo ali pa ker jih verniki niso mogli vzdrževati. Vsako cerkev, sinagog ali mošejo morajo namreč vzdrževati verniki sami, organizirani v verskih združenjih. Nedopustno pa je medsebojno podpiranje večjih združenj, subvencij in transport kapitala.

— Na ta način torej verske občine druga za drugo propadajo.

— To je tudi naš cilj. Toda vse gre postopoma. V letu 1929 se je obravnavalo več desetstotno resolucij glede zapiranja cerkva. Samo 1380, t. j. 2.6% vseh resolucij je bilo polno rešenih. Od teh je bilo v mestih zaprtih 530 krščanskih cerkva, 111 sinagog in 26 mošej.

Po deželi pa je bilo zaprtih 589 cerkva, 15 sinagog, 98 mošej in eno kalniško svetišče. Vsa ta svetišča so se porabila ali v industrijske svrhe, n. pr. za električne centrale, rokodelske korporacije, shrambe za žito, gasilne domove, bolnišnice, restavracije ali pa so bile v njih nameščene kulturne ustanove.

— In vzgoja mladine?

— Je kajpak protiverska... V učnih načrtih so posebni tečajji darvinizma in historičnega materializma.

— Od kod dobiva Zveza vojujočih brezbožnikov sredstva?

— Naša sredstva so članarina članov, dohodki, ki jih prinašajo naše publikacije in eventualne državne subvencije za vzdrževanje protiverskih muzejev. Dalje se s komunistično stranko in z vzojo komunistične omladine medsebojno podpiramo. In končno smo v stikih tudi s strokovnimi zvezami, zlasti v pogledu organizacije naših konferenc in demonstracij.

— Kako se vrši vaša propaganda?

— V prvi vrsti s pomočjo tiska. Imamo 9 organov, revij in listov: "Brezbožnik" s 300,000 naročnikov izhaja vsakih 5 dni v 8 različnih izdajah, od katerih je ena namenjena šoli, druga vojski, ostalih šest pa različnim pokrajinam. "Ilustrirani Brezbožnik", namenjen mestnemu prebivalstvu, iz-

haja dvakrat na mesec in ima 220,000 naročnikov; "Ilustrirani Brezbožnik", namenjen dežalonom, izhaja tudi dvakrat na mesec in ima 60,000 naročnikov; "Mladi brezbožnik", mesečnik, ima 40,000 "Vojujoče brezbožništvo", mesečnik, ima 8000; "Antireligija", znanstveni in metodni mesečnik, ima 40,000 — poleg teh imamo izdaje, sproti prevedene v nemščino in esperanto, "Brezbožnika" v hebrejščini, ki izhaja mesečno in ima 10,000 naročnikov, dalje protiverske revije, časnike in liste v poljščini, tatarsčini, uzbekščini, mongolščini, burjatščini, ukrajinsčini (tri), georgščini, armenščini, litavščini, kakovščini (tudi tri) itd. Torej imajo brezbožerska glasila nad 700,000 naročnikov.

Vse to mi je našteval v vprav apokaliptično govorčino, ki je izključevala vsak dvom. Menim, da je ta vrsta propagande vobče učinkovitejša od odpiranja protiverskih muzejev. Vse revije, ki so njih pokazali, so bile bogate opremljene s tekstom in ilustracijami. Kakor v vseh publikacijah Sovjetske Rusije, tudi tu prevladujejo fotografije strojev. Slike so zelo posrečeno izbrane in na vsaki strani se ti razgrne novo "čudo znanosti", fenomeni mehanike, jeklenji giganti in vobče vse, o čemer se danes v Rusiji govori.

— Za časopisno propagando pri-

haja dvakrat na mesec in ima 220,000 naročnikov; "Ilustrirani Brezbožnik", namenjen dežalonom, izhaja tudi dvakrat na mesec in ima 60,000 naročnikov; "Mladi brezbožnik", mesečnik, ima 40,000 "Vojujoče brezbožništvo", mesečnik, ima 8000; "Antireligija", znanstveni in metodni mesečnik, ima 40,000 — poleg teh imamo izdaje, sproti prevedene v nemščino in esperanto, "Brezbožnika" v hebrejščini, ki izhaja mesečno in ima 10,000 naročnikov, dalje protiverske revije, časnike in liste v poljščini, tatarsčini, uzbekščini, mongolščini, burjatščini, ukrajinsčini (tri), georgščini, armenščini, litavščini, kakovščini (tudi tri) itd. Torej imajo brezbožerska glasila nad 700,000 naročnikov.

Vse to mi je našteval v vprav apokaliptično govorčino, ki je izključevala vsak dvom. Menim, da je ta vrsta propagande vobče učinkovitejša od odpiranja protiverskih muzejev. Vse revije, ki so njih pokazali, so bile bogate opremljene s tekstom in ilustracijami. Kakor v vseh publikacijah Sovjetske Rusije, tudi tu prevladujejo fotografije strojev. Slike so zelo posrečeno izbrane in na vsaki strani se ti razgrne novo "čudo znanosti", fenomeni mehanike, jeklenji giganti in vobče vse, o čemer se danes v Rusiji govori.

— Za časopisno propagando pri-

haja dvakrat na mesec in ima 220,000 naročnikov; "Ilustrirani Brezbožnik", namenjen dežalonom, izhaja tudi dvakrat na mesec in ima 60,000 naročnikov; "Mladi brezbožnik", mesečnik, ima 40,000 "Vojujoče brezbožništvo", mesečnik, ima 8000; "Antireligija", znanstveni in metodni mesečnik, ima 40,000 — poleg teh imamo izdaje, sproti prevedene v nemščino in esperanto, "Brezbožnika" v hebrejščini, ki izhaja mesečno in ima 10,000 naročnikov, dalje protiverske revije, časnike in liste v poljščini, tatarsčini, uzbekščini, mongolščini, burjatščini, ukrajinsčini (tri), georgščini, armenščini, litavščini, kakovščini (tudi tri) itd. Torej imajo brezbožerska glasila nad 700,000 naročnikov.

Vse to mi je našteval v vprav apokaliptično govorčino, ki je izključevala vsak dvom. Menim, da je ta vrsta propagande vobče učinkovitejša od odpiranja protiverskih muzejev. Vse revije, ki so njih pokazali, so bile bogate opremljene s tekstom in ilustracijami. Kakor v vseh publikacijah Sovjetske Rusije, tudi tu prevladujejo fotografije strojev. Slike so zelo posrečeno izbrane in na vsaki strani se ti razgrne novo "čudo znanosti", fenomeni mehanike, jeklenji giganti in vobče vse, o čemer se danes v Rusiji govori.

— Za časopisno propagando pri-

haja dvakrat na mesec in ima 220,000 naročnikov; "Ilustrirani Brezbožnik", namenjen dežalonom, izhaja tudi dvakrat na mesec in ima 60,000 naročnikov; "Mladi brezbožnik", mesečnik, ima 40,000 "Vojujoče brezbožništvo", mesečnik, ima 8000; "Antireligija", znanstveni in metodni mesečnik, ima 40,000 — poleg teh imamo izdaje, sproti prevedene v nemščino in esperanto, "Brezbožnika" v hebrejščini, ki izhaja mesečno in ima 10,000 naročnikov, dalje protiverske revije, časnike in liste v poljščini, tatarsčini, uzbekščini, mongolščini, burjatščini, ukrajinsčini (tri), georgščini, armenščini, litavščini, kakovščini (tudi tri) itd. Torej imajo brezbožerska glasila nad 700,000 naročnikov.

Vse to mi je našteval v vprav apokaliptično govorčino, ki je izključevala vsak dvom. Menim, da je ta vrsta propagande vobče učinkovitejša od odpiranja protiverskih muzejev. Vse revije, ki so njih pokazali, so bile bogate opremljene s tekstom in ilustracijami. Kakor v vseh publikacijah Sovjetske Rusije, tudi tu prevladujejo fotografije strojev. Slike so zelo posrečeno izbrane in na vsaki strani se ti razgrne novo "čudo znanosti", fenomeni mehanike, jeklenji giganti in vobče vse, o čemer se danes v Rusiji govori.

— Za časopisno propagando pri-

haja dvakrat na mesec in ima 220,000 naročnikov; "Ilustrirani Brezbožnik", namenjen dežalonom, izhaja tudi dvakrat na mesec in ima 60,000 naročnikov; "Mladi brezbožnik", mesečnik, ima 40,000 "Vojujoče brezbožništvo", mesečnik, ima 8000; "Antireligija", znanstveni in metodni mesečnik, ima 40,000 — poleg teh imamo izdaje, sproti prevedene v nemščino in esperanto, "Brezbožnika" v hebrejščini, ki izhaja mesečno in ima 10,000 naročnikov, dalje protiverske revije, časnike in liste v poljščini, tatarsčini, uzbekščini, mongolščini, burjatščini, ukrajinsčini (tri), georgščini, armenščini, litavščini, kakovščini (tudi tri) itd. Torej imajo brezbožerska glasila nad 700,000 naročnikov.

Vse to mi je našteval v vprav apokaliptično govorčino, ki je izključevala vsak dvom. Menim, da je ta vrsta propagande vobče učinkovitejša od odpiranja protiverskih muzejev. Vse revije, ki so njih pokazali, so bile bogate opremljene s tekstom in ilustracijami. Kakor v vseh publikacijah Sovjetske Rusije, tudi tu prevladujejo fotografije strojev. Slike so zelo posrečeno izbrane in na vsaki strani se ti razgrne novo "čudo znanosti", fenomeni mehanike, jeklenji giganti in vobče vse, o čemer se danes v Rusiji govori.

— Za časopisno propagando pri-

haja dvakrat na mesec in ima 220,000 naročnikov; "Ilustrirani Brezbožnik", namenjen dežalonom, izhaja tudi dvakrat na mesec in ima 60,000 naročnikov; "Mladi brezbožnik", mesečnik, ima 40,000 "Vojujoče brezbožništvo", mesečnik, ima 8000; "Antireligija", znanstveni in metodni mesečnik, ima 40,000 — poleg teh imamo izdaje, sproti prevedene v nemščino in esperanto, "Brezbožnika" v hebrejščini, ki izhaja mesečno in ima 10,000 naročnikov, dalje protiverske revije, časnike in liste v poljščini, tatarsčini, uzbekščini, mongolščini, burjatščini, ukrajinsčini (tri), georgščini, armenščini, litavščini, kakovščini (tudi tri) itd. Torej imajo brezbožerska glasila nad 700,000 naročnikov.

Vse to mi je našteval v vprav apokaliptično govorčino, ki je izključevala vsak dvom. Menim, da je ta vrsta propagande vobče učinkovitejša od odpiranja protiverskih muzejev. Vse revije, ki so njih pokazali, so bile bogate opremljene s tekstom in ilustracijami. Kakor v vseh publikacijah Sovjetske Rusije, tudi tu prevladujejo fotografije strojev. Slike so zelo posrečeno izbrane in na vsaki strani se ti razgrne novo "čudo znanosti", fenomeni mehanike, jeklenji giganti in vobče vse, o čemer se danes v Rusiji govori.

— Za časopisno propagando pri-

haja dvakrat na mesec in ima 220,000 naročnikov; "Ilustrirani Brezbožnik", namenjen dežalonom, izhaja tudi dvakrat na mesec in ima 60,000 naročnikov; "Mladi brezbožnik", mesečnik, ima 40,000 "Vojujoče brezbožništvo", mesečnik, ima 8000; "Antireligija", znanstveni in metodni mesečnik, ima 40,000 — poleg teh imamo izdaje, sproti prevedene v nemščino in esperanto, "Brezbožnika" v hebrejščini, ki izhaja mesečno in ima 10,000 naročnikov, dalje protiverske revije, časnike in liste v poljščini, tatarsčini, uzbekščini, mongolščini, burjatščini, ukrajinsčini (tri), georgščini, armenščini, litavščini, kakovščini (tudi tri) itd. Torej imajo brezbožerska glasila nad 700,000 naročnikov.

Vse to mi je našteval v vprav apokaliptično govorčino, ki je izključevala vsak dvom. Menim, da je ta vrsta propagande vobče učinkovitejša od odpiranja protiverskih muzejev. Vse revije, ki so njih pokazali, so bile bogate opremljene s tekstom in ilustracijami. Kakor v vseh publikacijah Sovjetske Rusije, tudi tu prevladujejo fotografije strojev. Slike so zelo posrečeno izbrane in na vsaki strani se ti razgrne novo "čudo znanosti", fenomeni mehanike, jeklenji giganti in vobče vse, o čemer se danes v Rusiji govori.

— Za časopisno propagando pri-

haja dvakrat na mesec in ima 220,000 naročnikov; "Ilustrirani Brezbožnik", namenjen dežalonom, izhaja tudi dvakrat na mesec in ima 60,000 naročnikov; "Mladi brezbožnik", mesečnik, ima 40,000 "Vojujoče brezbožništvo", mesečnik, ima 8000; "Antireligija", znanstveni in metodni mesečnik, ima 40,000 — poleg teh imamo izdaje, sproti prevedene v nemščino in esperanto, "Brezbožnika" v hebrejščini, ki izhaja mesečno in ima 10,000 naročnikov, dalje protiverske revije, časnike in liste v poljščini, tatarsčini, uzbekščini, mongolščini, burjatščini, ukrajinsčini (tri), georgščini, armenščini, litavščini, kakovščini (tudi tri) itd. Torej imajo brezbožerska glasila nad 700,000 naročnikov.

Vse to mi je našteval v vprav apokaliptično govorčino, ki je izključevala vsak dvom. Menim, da je ta vrsta propagande vobče učinkovitejša od odpiranja protiverskih muzejev. Vse revije, ki so njih pokazali, so bile bogate opremljene s tekstom in ilustracijami. Kakor v vseh publikacijah Sovjetske Rusije, tudi tu prevladujejo fotografije strojev. Slike so zelo posrečeno izbrane in na vsaki strani se ti razgrne novo "čudo znanosti", fenomeni mehanike, jeklenji giganti in vobče vse, o čemer se danes v Rusiji govori.

— Za časopisno propagando pri-

haja dvakrat na mesec in ima 220,000 naročnikov; "Ilustrirani Brezbožnik", namenjen dežalonom, izhaja tudi dvakrat na mesec in ima 60,000 naročnikov; "Mladi brezbožnik", mesečnik, ima 40,000 "Vojujoče brezbožništvo", mesečnik, ima 8000; "Antireligija", znanstveni in metodni mesečnik, ima 40,000 — poleg teh imamo izdaje, sproti prevedene v nemščino in esperanto, "Brezbožnika" v hebrejščini, ki izhaja mesečno in ima 10,000 naročnikov, dalje protiverske revije, časnike in liste v poljščini, tatarsčini, uzbekščini, mongolščini, burjatščini, ukrajinsčini (tri), georgščini, armenščini, litavščini, kakovščini (tudi tri) itd. Torej imajo brezbožerska glasila nad 700,000 naročnikov.

Vse to mi je našteval v vprav apokaliptično govorčino, ki je izključevala vsak dvom. Menim, da je ta vrsta propagande vobče učinkovitejša od odpiranja protiverskih muzejev. Vse revije, ki so njih pokazali, so bile bogate opremljene s tekstom in ilustracijami. Kakor v vseh publikacijah Sovjetske Rusije, tudi tu prevladujejo fotografije strojev. Slike so zelo posrečeno izbrane in na vsaki strani se ti razgrne novo "čudo znanosti", fenomeni mehanike, jeklenji giganti in vobče vse, o čemer se danes v Rusiji govori.

— Za časopisno propagando pri-

de na vrsto knjižna propaganda. Brezbožniški knjižarna je izdala preteklo leto nič manj kot 300 del: darvinizem, astronomija, etnografija, primitivna mentaliteta, — evo, prevod vašega Levy Bruha — la — filozofija. Da ne govorim o priložnostnih brošurah. "Kako je človek postal človek" je zbirka Darwinovih nauk, prirejena za deca. Imamo tudi romane, zgodovinske študije, n. pr. "Francoska revolucija in cerkev"... Mimo časopisa in knjige širimo protiverski duh med ljudstvom tudi s pomočjo gledališča in kina.

Oglejte si naša filma "Praznik svetega Jorga" in "Sektante".

Čez nekaj dni sem si ta dva filma res ogledal in priznati moram, da je njuna vsebina kaj nenačelna.

— In naše satirične drame, n. pr. "Krst Rusije"... Gotovo ste že videli letake in napise, ki jih širim po še obiskovanih cerkvah in molitnicah. Ne morete si predstavljati našega dela po šolah, kolhozih in tovarnah. Naše brezbožne udarne brigade opravljajo svoje naloge z gorečnostjo misijonarjev v vaših kolonijah. Anketa, ki smo jo nedavno priredili v Moskvi, je imela takle rezultat: med 100,000 kovinarjev je bilo 93% brezvercev, med tekstilnimi delavci pa samo 80%. Vsi ti vplivajo z besedo in zgledom na vernike, da se odrečejo religiji. Prejemamo na stotine pism od duhovnikov, ki kot taki odstopajo, ta pisma so tako številna, da jih ne moremo vseh objaviti. Zgodilo se je že, da so se najzakarnejši popi odrekli svojemu poklicu in raztrgali oblačila...

— Ne mislite, da je naš boj lahak, je nadaljeval moj "brezbožnik". — Verske organizacije, pravoslavne, luteranske, katoliške, muslimanske, budistične, izraelske, so neštete. Da ne govorim o sektah, ki jih je posebno mnogo po deželi, v Sibiriji na Kavkazu in Uralu. Duhovščina vodi energično propagando zoper kolektivizacijo, ki jo označuje kot Antikristovo delo, in se pri tem poslužuje posebno žensk in starih kmetov. Popi razširjajo liste, o katerih pravijo, da sta jih napisala Kristus in devica Marija. Dostikrat najdemo lahko verneže, ki jim nasledje. Obstoja celo nekaka "rdeča cerkev" (tkzv. "živaja cerkev" Op. ur.), ki bi rada postala priresek revolucije. Toda država te "rdeče cerkve" ne priznava.

— Dovolite vprašanje, ki je precejšnje važnosti. Kakšne cilje ima vaša akcija? Filozofske ali politične? Ali je splošni blagor, osvobodjenje, moralni in intelektualni napredek človeka (tisto, kar hočete doseči s svojo vrgojo in protiverskim bojem)? Ali pa se borite proti veri zato, ker jo smatrate za oviro na fronti razredne borbe, oviro, ki zajezuje triumf novega režima in delavskega razreda?

— Zdi se mi, da ta vaša dvojna formulacija ni prav jasna. Vera v boga, pa naj bo ta kakršnikoli, odvrača človeka od neposrednega cilja: socializma. Dejansko je to največja ovira na poti k uredništvu socializma. Trudimo se, da s svojo propagando in s svojimi vzgojnimi deli pokažemo znatno tehničnih sredstev nad naravnimi silami, ki jih naši nasprotniki kažejo ljudstvu kot nadnaravne agente, in zasluže nove ekonomije za izboljšanje delavsko-kmečkega življenjskega standarta. Pred letom 1918 sta bili cerkev in država združili svoje sile proti revoluciji. V beli armadi so bili odredi "volka Kristovega". Dandanes se vsi antisovjetski in reakcionarni elementi zbirajo pod praporom cerkve. Tako se neka sekta imenuje "Oni, ki časte ime Gospodovo" in je njen namen restavracija monarhije. Ta sekta ima prijatelje čkraj meje, ki jo podpirajo. Izvestne verske družbe vodijo skrivaj kampanjo proti petletki, češ, da človek ne sme ničesar snovati, ker je to izključno božje delo... Tako je mislil Adam v vrtu Gospodovem. — Toda na drevesu spoznanja je bila skrita kača.

S tem zaključuje Chadourne svoj pogovor